

CYFARFOD	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
DYDDIAD	29 Tachwedd, 2016
TEITL YR ADRODDIAD	Ymgynghoriad y Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol
PWRPAS	Derbyn sylwadau'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd mewn ymateb i'r ymgynghoriad.
ARGYMHELLIAD	Cyflwyno sylwadau
AWDUR	Cynghorydd Tom Ellis, Cadeirydd Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd Geraint Owen Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd

1. Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol sydd yn gyfrifol am bennu'r cyflogau a'r costau sydd yn daladwy i gynghorwyr yn rhinwedd eu dyletswyddau. Bob blwyddyn, mae'r Panel yn cyhoeddi cynigion drafft ac yn ymgynghori arnynt.
2. Gellir gweld copi o'r ymgynghoriad llawn trwy ddilyn y ddolen isod:
<http://gov.wales/irpwsb/home/?lang=cy>
3. Fel arfer, nid oes llawer o destun trafod yn yr argymhellion gan ei fod yn cymryd agwedd gyffredin at y cyflogau a chostau a delir i bob cynghorydd. Fodd bynnag, tynnir eich sylw at y prif awgrymiadau sy'n haeddu sylw:

a) Cyflog sylfaenol: Eleni, am y tro cyntaf ers 2013, argymhellir fod cynnydd yng nghyflog sylfaenol aelod etholedig o £100 y flwyddyn (£13,400 yn lle'r £13,300 cyfredol). Cynnydd o 0.75% fyddai hynny.

Er mwyn gosod hyn mewn cyd-destun, dylid nodi fod penderfyniadau'r Panel yn ei adroddiad yn 2009, wrth sefydlu sail cyflogau aelodau, yn cysylltu taliadau ag enillion gros canorfol gweithwyr llawn-amser sy'n byw yng Nghymru. Pennwyd y cyflog sylfaenol ar lefel a oedd yn dair rhan o bump o Gyflog Canolrifol Cymru gyfan, gan gydnabod bod yna gyfraniad di-dâl i wasanaeth cyhoeddus. Yn sgil y cyfyngiadau ariannol ar y sector cyhoeddus ac awdurdodau lleol yn benodol, nid yw wedi bod yn bosibl cynnal y cysylltiad ag enillion cyfartalog yng Nghymru. Ar y sail wreiddiol, sef tair rhan o bump o'r cyfartaledd, byddai cyflog sylfaenol blynyddol bellach yn uwch na £14,700.

Argymhelliad – cefnogi'r cynnig i gynyddu y lwfans sylfaenol o £13,300 i £13,400

b) Costau gofal: Bydd yr aelodau yn ymwybodol fod darpariaeth ar gyfer gwneud ad-daliadau i aelodau ac aelodau cyfetholedig ar gyfer costau sy'n gysylltiedig â threfnu gofal ar gyfer plant neu ddibynyddion er mwyn galluogi aelodau i gyflawni busnes swyddogol. Mae dyletswydd ar y Cyngor i hyrwyddo'r ad-daliad yma. Dylid nodi na fu unrhyw hawliad am yr ad-daliad yma unwaith eto eleni yng Ngwynedd.

Nid oes newid i'r symiau y gellid eu hawlio, ond mae dau brif ystyriaeth ar gyfer yr elfen ad-daliad ar gyfer lwfans gofal i'w pwyllgor ei ystyried.

b i) Y dylid cyfeirio atynt fel "ad-daliad ar gyfer costau gofal" yn hytrach na 'lwfans gofal'

b ii) Mewn perthynas â chyhoeddi ad-daliadau costau gofal, mae'r Panel wedi penderfynu rhoi dau ddewis i awdurdodau perthnasol, sef

- a) Cyhoeddi manylion y symiau a ad-dalwyd i aelodau a enwir (fel yn gyfredol)
- b) Cyhoeddi cyfanswm a ad-dalwyd gan yr awdurdod yn ystod y flwyddyn ond heb briodoli'r taliadau i unrhyw aelod a enwir

Argymhelliad – Mae'r ddarpariaeth ar gyfer gwneud ad-daliadau ar gyfer costau gofal ar gael er mwyn galluogi mwy o bobl o wahanol gefndiroedd i allu cymryd rôl fel Aelod Etholedig. Er mwyn hyrwyddo mwy o aelodau cymwys i hawlio y cymorth yma sydd ar gael, argymhellir

- *Cefnogi y dylid cyfeirio atynt fel "ad-daliad ar gyfer costau gofal"*
 - *Cefnogi y dylid cyhoeddi cyfanswm a ad-dalwyd gan yr awdurdod yn ystod y flwyddyn, ond heb briodoli'r taliadau i unrhyw aelod a enwir (sef bii – b uchod)*
- Gofynnir i'r Panel hefyd ystyried sut i sicrhau na fyddai ceisiadau rhyddid gwybodaeth yn y dyfodol yn golygu y byddai'n rhaid i awdurdodau ryddhau gwybodaeth am hawlio ad-daliadau costau gofal fesul unigolyn, a chynnwys hynny yn y canllawiau terfynol.*

c) Absenoldeb oherwydd salwch tymor hir deilydd uwch gyflog: Mae'r fframwaith eleni wedi ei ddiwygio i gynnwys trefniadau ar gyfer sefyllfa pan fo deilydd uwch gyflog yn absennol oherwydd salwch tymor hir. Yn fras, mae'r trefniadau yn cyd-fynd â rheoliadau Absenoldeb Teuluol, sy'n caniatáu, am gyfnod penodol, i ddeilydd yr uwch gyflog sy'n absennol barhau i dderbyn cydnabyddiaeth ariannol am y swydd a ddelir os yw'r awdurdod yn penderfynu hynny. Mae hefyd yn gwneud darpariaeth ar gyfer yr aelod etholedig sy'n dirprwyo i fod yn gymwys i gael yr uwch gyflog sy'n briodol i'r swydd. Mae'r trefniadau hyn yn golygu ychwanegiad at yr uchafswm o uwch-gyflogau sy'n cael eu caniatáu tra pery'r trefniant dirprwyo.

Argymhelliad – cefnogi'r trefniadau newydd ar gyfer absenoldeb oherwydd salwch gan ddeilydd uwch gyflog.

Ch) Cofnodi rheswm am absenoldeb o bwyllgorau: Mae'r Panel hefyd yn ystyried a ddylid dechrau cofnodi a chyhoeddi rhesymau am absenoldeb Aelodau etholedig o bwyllgorau. Maent yn ystyried hyn mewn ymateb i sylwadau gan aelodau, sydd wedi nodi eu bod hwy yn methu a bod mewn cyfarfod penodol ar adegau gan eu bod yn cynrychioli'r Cyngor mewn cyfarfod arall/ allanol ac y dylid cydnabod hynny.

Argymhelliad – cefnogi'r argymhelliad i nodi'r rheswm am absenoldeb lle bo hynny yn sgil aelod yn cynrychioli'r Cyngor mewn cyfarfod arall. Dylid nodi y byddai'n rhaid i aelodau unigol ddarparu'r wybodaeth eu hunain.

- d) **Aelodau'r Panel i gyfarch y Cyngor llawn:** Mae'r Panel yn cwrdd gyda Chadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd yn flynyddol i dderbyn eu barn am faterion cydnabyddiaeth ariannol. Yn ogystal, mae'r Panel wedi datgan diddordeb mewn ymgynghori ymhellach a gwrandao ar sylwadau holl aelodau'r Cyngor ac yn awyddus i wneud hyn yn ystod tymor yr Hydref 2017.

Argymhelliad – cefnogi'r cais a gwahodd aelodau'r Panel i gyfarch y Cyngor

4. Gwahoddir sylwadau'r Pwyllgor